

no kilpos, žąslai, skambalas ir kt. (19 pav.) Dalis dirbinių sulankstyti. Kape rasti 3 kalakmenio bei molio verpstukai, tai leidžia manyti, kad kape greta vyro galėjo būti palaidota ir moteris. Iš viso degintiniame kape aptikta daugiau nei 100 įvairių dirbinių ar jų fragmentų. Kapas datuojamas X a. Atsitiktinai rasta vytinių antkaklių fragmentų, pasaginių bei laiptelinių segių fragmentų, juostinių apyrankių, audimo įrankių, gintarinis karolis ir kt.

2001 m. bei ankstesnių metų archeologiniai tyrinėjimai parodė, kad kapiny-

nas yra labai apardytas. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad mirusieji laidoti giliai, tikėtina, jog dar gali būti išlikę sveikų ar apardytų kapų. Todėl paminklą būtina saugoti arba esant galimybei jį iširti.

INVESTIGATIONS OF THE VIEŠVILĖ CEMETERY

In 2001 TMH continued the survey in the Viešvilė cemetery (Jurbarkas district). The area of 25 m² (2 trenches) was investigated. Two cremations datable to the 10th century were found.

LAZDININKŲ (KALNALAUKIO) KAPINYNAS

Donatas BUTKUS

Pratęsdamas Lazdininkų (Kalnalaukio) kapinyno Kretingos r. tyrinėjimus (žr. *ATL 1990 ir 1991 metais*, V., 1992, d. 1, p. 39–41, 81–85; *ATL 1992 ir 1993 metais*, V., 1994, p. 138–145; *ATL 1996 ir 1997 metais*, V., 1998, p. 190–194; *ATL 1998 ir 1999 metais*, V., 2000, p. 98–100; *ATL 2000 metais*, V., 2002, p. 98–100) 2001 m. Kretingos muziejus į R–PR nuo 2000 m. tyrinėtus perkaso 38 ištyrė 44,5 m² plotą (2000 m. nebaigtus tirti 4,5 m² perkasoje 38 ir 40 m² perkasoje 40). Jame rado 6 griautinius (1 vyro, 1 moters ir 4 vaikų) II a. pab. – III a. kapus, įkastus į ankstyvesnį kultūrinį sluoksnį. Dalis vainikų ir kapų apardyti žemės darbų metu arba kraunant vainikus naujiems kapams. Perkaso 40 P dalies plotas ištiesai suardytas kasant tranšėją drauzo vamzdynui 1973–1975 metais.

Mirusieji laidoti įvairiai: vieni galvosimis į ŠV (280, 336, 340), kiti – Š–ŠR

kryptimi. Įkapių gausa išsiskyrė vyro kapas 75. Mirusysis palaidotas skobtiniame karste. Dalis kapavietės išpilta plonu smėlio sluoksniu, o kapas užplūktas storu molio sluoksniu. Mirusiojo kaklą puošė nenustatyto tipo antkaklė (sunykus). Visos kitos įkapės sudėtos ties viršugalviu. Čia gulėjo įmavinis ietigalis, du skirtingo dydžio įmaviniai kirviai, kaltas masyvia galvute, lenkena, dalgelė, galąstuvus ir plati žalvarinė diržo sagtis. Šalia, po didžiuoju kirviu, buvo padėtas miniatiūrinis puodelis profiliuotomis sienelėmis. Kape 75 antrą kartą Lazdininkų kapinyne pastebėta, kad mirusiajam į kapą įdėti 2 geležiniai įmaviniai kirviai (pirmasis atvejis užfiksuotas 2000 m. kape 70). Be to, pirmą kartą Lazdininkų kapinyno tyrinėjimų istorijoje aptikta lenkena – įrankis mediniams dirbiniams gaminti.

Iš vaikų kapų išsiskyrė gerai išlikęs kapas 79. Pagal skobtinio karsto liekanas ir

įkapės galima teigti, kad jame buvo palaidota 100–110 cm ūgio mergaitė. Jos kaklą puošė 5 gintaro karoliukų apvara, o drabužis buvęs susegtas žalvarine lankine sege lenkta kojele bei geležiniu lazdeliniu smeigtuku. Galvūgalyje gulėjo miniatiūrinis puodelis stačiomis sienelėmis ir neaiškios vertės vario lydinio Romos imperijos moneta. Šalia vaiko kapo išliko akmenų pusvainikis, krautas 2–3 aukštais.

Kai kurie kapai galėjo būti suardyti ar apardyti įrengiant kapavietes vėliau laidotiems mirusiesiems. Apie tai liudija mergaitės kapas 78. Jo galvūgalio srityje buvusios įkapės (Romos imperijos sestercijus ir gintaro karoliukas) rastos po kaimyninio kapo vainiko akmeniu. Be to, šiame mergaitės kape aptiktas dar vienas gintaro karoliukas ir lankinė segė lenkta kojele su grandinėlės liekana.

Tiriant perkasą, rasta daug degėsių, kurie vietomis intensyviai dengė ankstyvąjį kultūrinį sluoksnį. Kai kurioms kapavietėms įrengti (vainikams pakloti ar

laidojimo vietai išpilti) ankstyvasis kultūrinis sluoksnis ir jį dengę degėšiai buvo užpilti smėlio sluoksniu, ant kurio ir buvo formuojamas akmenų vainikas.

Ankstyvajame kultūriniame sluoksnyje rasta keletas šlako gabalėlių. Vienas iš jų buvo po kapu 75, kultūrinio sluoksnio žemutinėje dalyje. Po tuo pačiu kapu bei perkaso 40 plote aptikta 11 stulpaviečių. Tyrimų duomenys leidžia kultūrinį sluoksnį priskirti ankstyvajam geležies amžiui.

LAZDININKAI (KALNALAUKIS) CEMETERY

In 2001 in the Lazdininkai cemetery the area of 44.5 m² was investigated. There was fixed a cultural layer of the Early Iron Age settlement with 6 primary burials dug in that layer and datable to the end of the 2nd–3rd centuries. The graves were surrounded by stone circles. In the cultural layer of the ancient settlement some pieces of dross were found and 11 pole sites were investigated.

KALNIŠKIŲ KAPINYNAS

Vytautas KAZAKEVIČIUS

2001 metai – tai 14-tas sezonas Kalniškių (Raseinių r., Ariogalos sen.) kapinyne (žr. *ATL 1984 ir 1985 metais*, V., 1986, p. 52–53; *ATL 1988 ir 1989 metais*, V., 1990, p. 83; *ATL 1990 ir 1991 metais*, V., 1992, t. 1, p. 99–103; *ATL 1992 ir 1993 metais*, V., 1994, p. 154–158; *ATL 1994 ir 1995 metais*, V., 1996, p. 111–115; *ATL 1996 ir 1997 metais*, V., 1998, p. 198–201; *ATL 1998 ir 1999 metais*, V., 2000, p. 247–261;

ATL 2000 metais, V., 2001, p. 100–101). Iki dabar kapinyne teritorijoje ištirta daugiau kaip 2700 m², rasta 249 griautinių V–VI a. (keli iš jų gali būti III–IV a. ir 2 vėlyvojo neolito kapai) bei 16 deginčių V–VI a. kapų (vienas iš jų datuotinas XI–XII a.).

Pastarajame sezone Kalniškių kapinyne R dalyje ištirtas dar 115 m² plotas, aptikti 9 griautiniai V a. kapai.